

Učiteljski Tovariš

stanovsko političsko glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Prešernova ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nepriljubljenih pism ne sprejemamo. Izdaja vsak četrtak. Naročnina letno 60 Din s inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, cene posebe. Pošt. šek. rač. 11.197. Telefon 3112

Vpliv gospodarske krize na naše šolstvo in učiteljstvo.

II.

O redukciji učiteljskih.

Mnogo skrbi so rodile v naši javnosti vesti, ki se med nami že par mesecev širijo — seveda zopet skrivnostno in zaupno! — o redukciji naše univerze, srednjih šol, učiteljskih in pa meščanskih šol. Razne korporacije in faktori, ki so več ali manj vsled lokalnih razmer zainteresirani na tem, da se v njihovem področju ta ali oni zavod ne okrne prav nič kljub splošni gospodarski krizi, so celo že v javnosti in na pristojnih mestih izrazili svoje pomisleke proti nameravani ukinitvi. Mislili so seveda, da je bolje zvoniti še pred točo, nego po njej. Zakaj, že danes si v tem oziru prav gotovo še niso na jasnem v podrobnostih niti ne na merodajnih mestih, kaj šele drugod. To je povsem razumljivo. Ukinitve, ali pa tudi samo okrnjenje učnih zavodov ni tako enostavna stvar, ki bi se zamogla izvršiti kar nekako mehanično in na brzo roko. To delo potrebuje temeljitega in vsestranskega preudarka in upoštevanja dejanskih razmer, ki so seveda v vsakem kraju drugačne. Vsak kraj ima prav gotovo svoje tehte in važne vzroke, da si skuša ohraniti ta ali oni zavod neokrnjen. In če bi o tem odločevali krajevni razlogi in faktori, bi sploh ne prišlo niti do kake okrnitve, seveda še manj pa do ukinitve državnih zavodov. Že iz tega sledi, da se mora zadeva ukinitve kakor tudi okrnitve uč. zavodov presojati, pa tudi izvesti iz širših vidikov in na skupni osnovi, ki pa mora biti v vsakem oziru dobro pretehtana.

V narodni skupščini je bilo sicer sprejeto načelo, da se pol milijarde prihrani v glavnem z redukcijo osebnih prejemkov, ne pa toliko z redukcijo števila uslužbencev. Iz tega bi marsikdo lahko sklepal, da ne pride do ukinitve in okrnitve učnih zavodov in ostane torej vse pri starem. Temu pa ni tako, iz enostavnega razloga, ker v sedanjem gospodarsko tako kritičnem položaju ne more in ne sme biti tako. Gospodarska kriza nas bode prav gotovo prisilila, da pride do posameznih ukinitve in okrnitve drž. učnih zavodov. V tem oziru si moramo biti na jasnem, čim prej je tem bolje.

Presegalo bi okvir tega članka, če bi razpravljali o ukinitvi vseh kategorij državnih učnih zavodov. Zato se hočem omejiti samo na tiste, na katerih sloni vzgoja in izobrazba širokih plasti naroda in na katerih je predvsem zainteresirano učiteljstvo naše banovine.

Pri nas imamo sedem učiteljskih: 2 državni moški, 2 drž. ženski in 3 privatna ženska. Že številčno razmerje samo med moškimi in ženskimi učiteljski ni zdravo za normalne razmere, kaj šele za prilike, katere nam nalaga gospodarska kriza. Posledice tega nezdravega sorazmerja se že pojavljajo in niso prav nič razveseljeve. Število učiteljev pada, število učiteljic pa raste. Sedaj je pri nas ta razlika že izdatno preselila ravnesveje in je menda še komaj ena tretjina moških učnih oseb in dve tretjini pa ženskih. In ako bi se to še nekaj let v tem pravcu nadaljevalo, bomo kmalu govorili že o četrtini, potem o petini, šestini itd. moških učnih oseb.

Nikakor nočem podcenjevati ali pa omalovaževati bodisi šolskega ali pa izvenšolskega dela naših tovarišic. Ampak tako veliko nesorazmerje ni več zdravo niti ne naravno. To uvidi vsak, ki hoče biti objektivni. Uvideva pa to tudi ljudstvo, ki ni še nikoli tako odločno poudarjalo želje in zahteve po moških učnih oseb, kakor to poudarja v sedanjem času. Tudi izvenšolsko delo v raznih

panogah zahteva največje moško moč. Sicer bi mnogo od tega dela zmogle tudi naše tovarišice, če bi bile zato pripravljene in vzgojene. Pa niso bile, kar seveda ni njihova direktna krivda. Saj tudi učitelji vsaj po veliki večini niso bili. In vendar so se morali vživeti v tako delo in ga tudi opravljati, ker so to zahtevala krajevne prilike. O enakopravnosti obeh spolov sicer mnogo govorimo in pišemo, a je še zdaj nismo dosegli in je tudi še ne bomo tako hitro iz enostavnega razloga, ker se mora ta problem razvijati normalno, za kar potrebuje dovolj časa, sicer privede do — poloma. — Pa to je drugo poglavje.

Tudi število učiteljskih sploh je v naši banovini previsoko. Radi tega se je ustvarila nadprodukcija in smo prišli prvič od obstoja našega stanu tako daleč, da govorimo danes pri nas o brezposelnih učiteljih in učiteljicah, katerih število bode že letos preseglo pol tisoča. Zato je državna uprava prisiljena iskati in najti regulativ v tem oziru. Izvesti bi ga morala, četudi bi bile razmere povsem normalne in bi je v to ne silila nobena gospodarska kriza. Slednja bo le pospešila rešitev tega vprašanja.

Iz navedenega sledi, da pride tudi pri nas do ukinitve učiteljskih, kar je povsem naravno. Prav tako je naravno, da bodo ukinitvena deloma morda pa samo okrnjena, ženska učiteljska. Za moška je več kot gotovo, da bodo ostala v dosedanjem obsegu. Samo na sebi se sedaj vsiljuje vprašanje, katera ženska učiteljska naj se ukinejo, oziroma okrnejo: državna ali privatna in pa v kolikem obsegu.

Za državo bi seveda bilo v sedanjih gospodarski krizi najenostavnejše, če bi ukinitela državni ženski učiteljski, privatna pa pustila. S tem bi bil finančni efekt največji in skrb najmanjša.

A država sama ne more in ne sme takih vprašanj reševati samo iz finančnega vidika in ga prav gotovo tudi ne bo. Ravno naša država je že čisto nedvoumno pokazala in dokazala, da je eminentno zainteresirana na vzgoji in pouku svojih državljanov in da tega področja nikakor ni voljna prepustiti privatni inicijativi. Razlogi so tako tehni in tudi enostavni zlasti za naše jugoslovanske prilike, da prav za prav šele ustvarjamo edinstvo države in naroda, da jih ni potreba niti omejevat, še manj pa o njih razpravljati.

Noben drug stan — razen duhovniškega — pa ne živi v tako tesnih stikih z narodom, kakor učiteljski. Tudi nima nihče tako močnega vpliva na bodoča pokolenja in njihovo vzgojo, kakor ravno učiteljstvo. Država pa ne sme biti samo od danes na jutri. Zato je tudi dolžnost krmljarjev države, da mislijo in upoštevajo njeno bodočnost tudi takrat, kadar rešujejo na videz samo trenutno pereča vprašanja. Po vsem tem torej odločitev v tem vprašanju ne bo težka in leži na dlani.

Kaj pa potem s kandidatnjami teh učiteljskih?

Te se bodo deloma porazdelile na obe državni ženski učiteljski, kolikor bode pač prostora, druge pa se bodo pač morale posvetiti drugim študijem, oziroma poklicem. Zakaj vsekakor je za nje, kakor tudi za starše boljše, da si skušajo že sedaj zagotoviti kje drugod skrajno kruha, kakor pa potem ostati kot učiteljice brez njega.

Državni ženski učiteljski pa bi naj ostali popolni, a brez vsake paralele.

—ski.

Naš stan in naša skupnost.

Zeleso je močno radi svoje skupnosti; ko ta odpuve — razpada. Razpasti mora tudi vsako družvo, v katerem te vezi ni. Ako nam je društvo potrebno, ustvarjajmo skupnost.

S pomočjo stanovskih društev je učiteljstvo spoštovan in upoštevan človek. Slovensko šolstvo je naglo napredovalo šele tedaj, ko je imelo izobrazbeno, požrtvovalno in v skupnem narodnem delu združeno učiteljstvo. Avstrija je to vedela in videla; zato nas je razdvajala po načelu — divide et impera! in s tem zadrževala naš napredek. Ko pa nam je zasijalo solnce narodne enakopravnosti in svobode v lastni državi, je tudi šolstvo in z njim naš stan nastopil pot navzgor.

Pot navzgor pa je težja, čim večji je klanec. In naš klanec je strm. Toda mi se ga ne strašimo, saj delo dela moža. Podali si bomo roke in ramo ob rami si bomo krčili pot k skupnemu cilju.

Mi vidimo pred seboj naš v stoletnih borbah izmučen narod, ki si sedaj, ko je prišel v zatišje, želi počitka. In če mu pri počivanju odrečene noge! Kdo mu bo vlil oživljajočega ognja, da sredi pota ne zaspi —? Mi, ki smo vzgojitelji tiste mladine, s katero se večno prerajajo narodove sile. Mi smo poklica-

ni, da kopljeemo strugo onemu čudodelnemu vrelcu našega naroda, o katerem nam je zapel Zupančič: »Mi gremo naprej, mi streli...«

Zivimo v mladi državi, ki rabi močnih stebrov, na katerih naj vzraste mogočna stavba jugoslovenskega bratstva. Mislim, da smo tudi mi tisti, ki hočemo, moremo in moramo biti tak prepotrebni stebel. Da pa bomo vredna opora, močan stebel svojemu narodu, sezidajmo ga iz najboljšega materiala. Zvežimo ga z malto, ki se ne bo drobila in pokala! Prepojimo ga s požrtvovalno ljubeznijo, oklenimo ga z obroči pravega prijateljstva.

Nj. Vel. kralj Aleksander nam je nekoč dejal: »Le vsak dober Srb, Hrvat ali Slovenec more biti dober Jugoslovian. In le iz njih bo zrastle močna Jugoslavija.«

Na posameznikih je torej sezidana vsaka človeška družba, pa naj bo majhna ali velika. Na posameznikih ljudje ocenjujejo ves stan. Zato je sveta dolžnost vsakega izmed nas, da se ne enkrat, ampak mnogokrat pretehta, ali je tak učitelj, kot bi po svojih zmognostih lahko bil in ali je v korist in čast stanu in narodu. Ako bo popolen posameznik, bo popolna tudi celota. Iz takih zdravih prvin zgrajena skupnost bo nezlomljiva.

Kako pa naj zvežemo med seboj vse te drobce v enovit stebel? Začeli bomo pri učiteljstvu posameznih šol, končali pa pri JUU. Treba nam je le malte, ki jo dobimo s pravo zmesjo peska, apna in vode. Tudi v našem stanu so ljudje najrazličnejših značajev. Nekateri so mehki kot apno, drugi so robati in trdi kot pesek. Sestavine torej imamo. Treba jih je le zamesiti z malo dobre volje in tovarištvom, pa bomo imeli na šolah najlepšo harmonijo dopolnjevanja.

Ko sem pred kratkim bral Polletno poročilo, sem obstal pri natiskanem vprašanju: »Kakšni so odnosi med učiteljstvom in upraviteljem?« To me je upravičeno zabolelo in užalilo. Kakšni naj bi neki bili odnosi med ljudmi, ki so vsi odgajali v isti namen, ki jih je usoda privedla v isti kraj, da tam s svojim skupnim delom in vzgledom vzgoje dober narod, ki naj tvori s šolsko mladino eno vzorno družino, katerim mora biti ljubezen, rahlost in odpušljivost poklic? To naj bi se vprašal vsak učitelj in upravitelj in ono vprašanje bi bilo odveč.

»Učiteljski Tovariš« je zadnjič prinesel članek pod najnovejšo krilatico »Ni časa«, ki je postala skoro tako popularna kot »Križa je«. In za koga ni časa in kdaj je kriza največja? Največkrat takrat, ko pri nas poteka požrtvovalni tovariš ali deloma tovarišica, ki nas prosi sodelovanja pri stanovskem društvu, ali ko prosijo za podporo tej ali oni učiteljski ustanovi.

Ali pa smo res tako nedelavni, ali je učitelj res tak tiskač, da ne da dinarja za potrebno stvar? Ne! Če sreča upehanega tovariša ali tovarišico in vpraša — kam, ti na vadno odgovori: pevsko vajo imam, igro študiramo, k telovadbi v Sokolski dom, pri gasilcih imamo sejo, kmetijsko predavanje, gospodinjski tečaj itd. In če ga razna društva prosijo za ustanovnega člana, podpornega člana, za nabiralca in darovalca pri gradbi tega ali onega doma, ali v šoli otrok nima zveza, je lačen, poprosi berač — vedno ima učitelj mehko srce in odprte roke, če le že niso prazne. In za koga vse to — zase, za svoj stan? Malo. Največ za druge. To je več kot zahteva od nas božja zapoved: »Ljubi svoje« ga bližnjega kakor samega sebe! Mi kršimo to zapoved. Kdo je učitelju bližji kot tovariš učitelj in tovarišica učiteljica? Spoznajmo to in strnimo se! Spojimo svoje sile v prid sebi in vsemu učiteljskemu stanu. Ako bo med nami močna skupnost, bo z nami moč in s to bodo računali naši nasprotniki, preden

bodo vrgli na nas krivičen kamen, kot se je to zgodilo pred letom, ki nas še danes boli.

Sloga jači, nesloga tlači. Prvi del tega pregovora lahko že obcutimo, odkar se je vse jugoslovensko učiteljstvo združilo v eno močno enotno organizacijo JUU. Ako beremo dnevne časopise in poslušamo javno mnenje, opazimo, da se naš stan povsod omenja s spoštovanjem in pohvalo. Ali smo se v enem letu res toliko poboljšali? To je moč skupnosti. Z uradniškim zakonom smo bili uvrščeni v uradniške vrste, kamor po svojem delu in izobrazbi pripadamo. Ali so nam to naklonili po lastni uvidevnosti? To je delo naše organizacije. In šolski zakon? Tudi v njem se pozna delo vsega učiteljstva.

Nismo pa še dosegli vsega. Še nas žuli čevlji tu ali tam. Nujno potreben je pravilnik k šolskemu zakonu, ureditev stanovanj in stanarine, končna odmera kuriva, novi učni načrt, naša zastopstva v javnih korporacijah, nastavljanje, napredovanje, nadzorniško vprašanje in drugo.

Zato pa nujno rabimo požrtvovalnega sodelovanja vseh, od učiteljskih pripravnikov do nadzornikov. Ne glejmo samo na svojo leste, gradimo celoto! Spoznavajmo se med seboj. Pri vsakem boš našel na zunaj morda skrite vrline, zaradi katerih ga boš lahko spoštoval in bosta postala iskrena tovariša. Ako pa misliš, da si boljši in sposobnejši od njega, mu ljubeznjivo pomagaj k napredku.

In tisti, ki je dosegel kak višji položajni klin, naj nas ne gleda od zgoraj, stopi naj doli in naj bo naš, ker iz nas je izšel. Mi rabimo voditeljev, pa tudi oni rabijo nas; zato bomo organska celota.

Kako pa naj mi pripomoremo k močni celotni organizaciji? Naša naloga je, da ustvarimo zdravo celico k temu skupnemu organizmu. Izpopolnjujmo svoje društvo! Bodimo mu zvesti in delovni člani! Podpirajmo ga z dobrim svetom in dejanjem. Tu je naše ognjišče, na katerem naj se izžareva vsa naša tvorna sila. Tu srkajmo moči in hrepenenja po stanovski popolnosti. Tu naj bo naša stanovska spovednica in prižnica. Mi vsi pa bodimo sodniki, obtoženci in vodniki.

Tako bo z nas nastala duhovna edinica, ki bo dobrodošla opeka k strebru naše lepe domovine.

Svojemu stanu pa smo dolžni — ravnati se po Gregorčičevih besedah:

»Mož cel na svojem mestu vsakdo bodi, ne stol možu, mož stolu da sijaj!«

Tovariška zavest.

Čudno je, kako rade se izpremene besede, ki imajo važen pomen, v abstraktne pojme, ki ostanejo potem samo še pojmi. Tako beseda je tudi tovariš. Prav rad bi vedel, kdo je tovariš in kaj je tovarištvo.

Človek bi mislil, da moramo biti srečni, če moremo komu pomagati, če je v stiski. Pa to delo časih nekaterim vznemirja živce. Tako je nekateri razburil dopis sekcije glede tovarišev, ki imajo obilo dece. — Da je bolj slabo na svetu, občutimo pač v vseh treh pridevniških stopnjah. Toda, če komu res redka prede, je sam kriv svoje usode. Zato ne smemo pomagati takim, ki ne morejo zmagovati bremen vsled otrok, tudi če nismo sami prizadeti. Sploh bi moralo biti v šolskem zakonu maksimirano ne samo število otrok v šoli, ampak tudi učiteljevih lastnih otrok; poleg tega bi moral vsak, kdor se poroči, položiti kavejco. To bo moderno! Saj smo bogati! Kdor je oblagodarjen z otroki, ne sme priti na kako ugodno mesto — predobro bi mu bilo!

Z užitek vsakdo čita Försterjevo »Lebensführung«, kjer dobi vpogled v razne prilike življenja. Koliko živih prilik nas obdaja! Kamorkoli pogledamo, lahko pridno študiramo sociologijo. Brez te naobrazbe, brez vpogleda v življenje ostanemo učitelji tuji otrokom v šoli.

Koliko laže bomo presojali lastne prilike. V moji blagajni zdrkne živo srebro konec meseca na ničlo, pa nimam otrok, zato se čudim tovarišem, ki so oblagodarjeni z otroki, kako morejo sploh shajati. Vsakemu človeku z zdravim razumom mora biti jasno, da s 150 Din na mesec ni mogoče preživiti otroka, še manj ga šolati. Ker nimamo posestev, ki bi jih zapustili otrokom, smo menda upravičeni, da jim izberemo vsaj poklic, do katerega ima učiteljski otrok tudi pravico. To pa je mogoče le, če je oče učitelj nameščen v kraju, odkoder je šolanje mogoče brez posebnih stroškov, ki jih sicer ne zmore.

Zanimivo bi bilo pogledati malo nazaj. Tudi poprej so bili težki časi, zato je le malo kateri tovariš mogel izšolati svoje otroke. Večina učiteljskih otrok se je oprijela poklica, ki jim je bil najlažje in najhitreje dosegljiv. To je bila pač njihova zadeva.

Naša zadeva pa je, da razmotrivamo, ali je to koristilo ugledu našega stanu. Mislim, da to za nas ni vseno.

Sekcija tudi ne bi smela skrbeti, da se popravijo krivice nekaterim tovarišem, ki bi

morali dobiti mesta, ki so jih dobili drugi brez ozira na starost, kvalifikacijo in socialne prilike.

Sicer je pa prav nepotrebna skrb, da bi sekcija nastavljala tovariše, saj jih ne more. Prav pa bo napravila, če se bo potezala za one, ki žive v težkih socialnih razmerah, imajo isto število let kot ostali prosilci, enako službeno oceno in so delavni tudi izven šole. Taki bedni tovariši so pogosto bolj delavni in idealni kot mi. Ti prenašajo svoje težave tiho. Če to želimo in zahtevamo, se nam res ni treba bati, da bi se protežiralo sorodstvo — kot se boje nekateri — saj imamo kontrolo. Toliko socialno čuteči pa moramo biti, ker mora pri nas vendar prevladovati srčna kultura; zunanja kultura, brez notranje, sploh ni kultura.

Vprašanje je načeto, ne iz osebnih koristi in komoditete, iz gole socialne potrebe moramo pokreniti vse, da pomoremo onim, ki so pomoči najbolj potrebni, to so naši tovariši s šolo godnimi otroki. Bodočnost sloni na našem podmladku — tega se kot učitelji moramo zavedati, saj vendar zanj delamo dan v dan. In če žrtvujemo zdravje in moči, čas in vse za naš podmladek, bomo v prvi vrsti še nekoliko žrtvovali otrokom naših sodelavcev.

Ne bomo, kot nekateri hišni gospodarji, vprašali, koliko ima otrok in če jih je veliko, brezobzirno postavili pod kap — ne, prav zato jim bomo odstopili ugodnejše mesto, da jim, če tudi sebi v škodo, pomoremo.

X. REDNI OBČNI ZBOR UČITELJ. DOMA V MARIBORU

se vrši v četrtek, dne 24. marca 1932. in sicer v dvorani Nabavljalne zadruge drž. nameščencev na Rotovškem trgu v Mariboru z začetkom ob 9. (devet) uri. Dnevni red obsega poročila funkcionarjev upravnega odbora in nadzorstva, volitev, določitev članarine in slučajnosti. Ker je to že prvi jubilejni občni zbor lepo se razvijajočega Uč. doma v Mariboru, ki upravlja precejšnje premoženje, zato je pričakovati primerne udeležbe.

Predsednik.

Ekspoze prosvetnega ministra g. dr. Kojića v proračunski debati.

Narodna skupščina je ves pretekli teden razpravljala o državnem proračunu. V soboto, 5. marca je prišel na vrsto proračun prosvetnega ministrstva. Pred razpravo je podal minister g. dr. Kojić precej obširen pregled stanja našega šolstva in narodne prosvete. Uvodoma je poudarjal, da je osnovna smerica vladne prosvetne politike: čim več pismenosti in narodne izobrazbe in čim manj fabrikacije intelektualnega proletarijata v naši državi.

Osnovne šole.

Leta 1918. smo imeli skupno državnih, samoupravnih in privatnih osnovnih šol 5610 z 11.064 učitelji in 658.000 učenci. Danes imamo 8618 šol z 20.234 učitelji in 1.316.000 učenci. V nepolnih 12 letih je torej naraslo število osnovnih šol za nad 3000. Kader učitelstva se je podvojil, kakor se je podvojilo tudi število učencev. Te številke točno kažejo, da je naša država ves čas posvečala veliko pažnjo pismenosti in izobraževanju naroda. G. dr. Kojić naglašala, da idealni smoter še ni dosežen. V dosegu tega je potrebno troje: čas, gnotna sredstva in učiteljski kader. Čas nam bo dal priliko, da nadaljujemo svoje delo v istem smislu in z istim tempom. Znano je, da je sedaj naša država v težkih materialnih razmerah, a g. minister se ne da, da se bo nadaljevalo z otvarjanjem in razširjanjem osnovnih šol hitro in uspešno kot do sedaj, kakor hitro preneha vihar svetovne krize v naši državi. V primanjkljaju gnotnih sredstev moramo imeti možnost, da odpravimo nedostatek vsaj pri učiteljskem kadru. Kraljevska vlada je smatrala za potrebno, da se ti nedostateki odpravijo. Smisel člena 24. fin. zakona je, da se naj učitelji vrnejo na svoja mesta. Po tej odredbi finančnega zakona bo moglo biti zaposleno učiteljstvo edino le v šoli.

V nadaljnjem izvajanju je prešel gospod minister v svojem govoru na

srednje šolstvo.

Kot uvod k preglednemu stanju srednjih šol je g. minister izjavil: Ko sem v početku rekel, da je glavni smoter naše prosvetne politike čim več pismenosti in čim več narodnega izobraževanja in nadalje posebna skrb, da ne pride do superprodukcije intelektualnega proletarijata, tedaj sem takoj pomislil na stanje naših srednjih šol. In ker je v državni politiki prvi predpogoj iskrenost, moram poudariti, ko govorimo o naših gimnazijah in srednjih strokovnih šolah, da smatram, da nas te šole v takem stanju, v kakršnem so danes, spravljajo v nevarnost, da bomo dobili sčasoma velik presežek inteligentnega proletarijata.

Število srednjih šol v naši državi je naslednje:

Imamo nad 200 gimnazij, poleg večjega števila verskih šol in nad 40 učiteljskih. Šešaskih šol imamo 173 državnih in 30 privatnih. V gimnazijah je 4310 profesorjev in 80 tisoč 540 dijakov, na meščanskih šolah pa nad 28.000 dijakov, tako da imamo skupno nad 120.000 srednješolcev. V taki stopnji gospodarskega razvoja kakor je naša država, ki je brez veleindustrije, brez veletrgovine, brez velekapitala in brez veleposestev, sili vsa ta mladina v državno službo, a jasno je, da dr-

žava tolikega števila uradniškega naraščanja ne more zaposliti. To je zelo važen problem, na katerega rešitev bo treba v najkrajšem času misliti. V cilju omejitve navala na srednje šole je bila tudi uvedena šolnina, pri čemer so se seveda upoštevale sedanje gospodarske prilike in so plačevanja šolnine oproščeni učenci staršev, ki ne plačujejo letno nad 300 Din neposrednega davka.

Drugi ukrep, ki ga namerava kraljevska vlada izvršiti, je

redukcija gimnazij.

Toliko število gimnazijskih srednjih šol je za nas nezdrav luksuz. Treba pa bo globoko proučiti vprašanje, katere šole bi bilo treba ukiniti. Vsekakor se bodo šole reducirale šele po sklepu šolskega leta. Ministrski svet bo nato sestavil načrt na osnovi resnih kriterijev, pri čemer bo upošteval zgodovinsko vlogo posameznih šol, dobo njihovega obstanka in njihovo število v posameznih mestih. Narodna skupščina naj zaupa kraljevski vladi, da bo rešila to vprašanje, kakor je v največjem interesu naroda in države.

V nadaljnjem je govoril g. minister

o univerzah

in ugotovil, da je na naših univerzah vpisanih okrog 20.000 dijakov. Tudi tu se je pojavilo vprašanje, kam z vso to mladino, kako namestiti v državni administraciji 20.000 ljudi. Kraljevska vlada je proučila vprašanje o redukciji in spojitvi posameznih fakultet ter vprašanje določitve omejenega števila visokošolcev, upoštevajoč obenem, da so naša vseučilišča domovi, na katerih se oblikujeta naša nacionalna veda in jugoslovenska kultura.

V izogib redukciji posameznih fakultet bo treba reducirati 10 odstotkov našega vseučiliškega učiteljskega oboja. Upoštevati moramo, da ima zagrebška univerza 114 rednih profesorjev, ljubljanska 88, o beograjski niti ne govorim. Toliko število profesorjev je morda primerno za normalne razmere, današnji položaj pa nikakor ne dopušča, da bi mogli vztrajati pri takih učnih močeh.

Narodno predstavništvo je že imelo priliko, da se bavi z vprašanjem našega šolstva. Pokazalo je veliko razumevanja za današnje razmere in vem, da se bo zavzelo za interese države in naroda. S tem zaključujem svoj govor in prosim, da Narodna skupščina potrdi proračun prosvetnega ministrstva.

V debati o proračunu prosvetnega ministrstva so govorili poslanci gg. Alojzij Pavlič, dr. Fedor Nikić, Janko Barle, dr. Fedor Šega, dr. Bogumil Vošnjak, dr. Gavro Szanto in dr. Stefan Kraft.

Po zaključeni debati je proračun prosvetnega ministrstva sprejet.

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JURČEV TRG ŠTEV. 3.
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

Občni zbor „Učiteljske Samopomoči“ v Ljubljani.

V nedeljo, dne 6. marca 1932 je zborovala U. S. na II. mestni deški osnovni šoli v Ljubljani. Načelnik zadruga tov. Iv. Kocijančič je ob 10. uri s pozdravom na navzoče otvoril drugi izredni občni zbor — prvi sklican za 21. februar 1932 je bil po § 34. ne-sklepčen —, ugotovil, da je bil ta izredni občni zbor pravilno sklican in prijavljen ter je po § 34., odst. drugi, sklepčen pri vsakem številu navzočih članov. Za zapisničarja je imenoval tov. Jos. Kobala, za overovatelja zapisnika pa tov. Lovra Perka in Frana Srebrnič. Nato čita

Poročilo načelstva.

V juniju l. 1931. je bilo društvo Učiteljske Samopomoči v Ljubljani po bankni upravi Dravske banovine pozvano, da prilagodi svoja pravila § 76. uradniškega zakona z dne 31. marca 1931. in temu primerno razporedi svoje članstvo. Če bi se to ne izvedlo, mora društvo likvidirati. Po temeljitom razmotrivanju in po posvetovanju s strokovnjaki je društveni odbor sklenil, da bo svojim članom priporočil razdružitev društva in ustanovitve zadruga s prav takim namenom kot ga je imelo razpuščenno društvo.

Na izrednem občnem zboru dne 29. junija 1931., ki se je vršil v Ljubljani, so člani osvojili predlog, razpustiti društvo U. S. in ustanoviti U. S., reg. zadruga z o. z. Ta novo ustanovljena zadruga je prevzela od razpuščenega društva vse premoženje, terjatve in vse člane z vsemi pravicami in dolžnostmi. Iz premoženja razpuščenega društva se je vplačalo novi zadrugi za vse člane deleže po 10 Din, kakor to zahtevajo nova pravila.

Na izrednem občnem zboru je bilo izvoljeno načelstvo, namestniki in nadzorstvo. Načelstvu je bilo naročeno, da predloži na izrednem občnem zboru sprejeta pravila deželnemu kot trgovskemu sodišču v Ljubljani, da jih potrdi in vpiše v zadržni register. Člani načelstva so 16. in 17. septembra 1931. overili svoje podpise pri deželnem sodišču v Ljubljani in predložili pravila za zadrugo v odobrenje. Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., je predložena pravila potrdilo in dne 23. septembra 1931. vpisalo Učiteljsko Samopomoč v Ljubljani, reg. zadrugo z omejeno zavezo, v zadržni register pod firm. 847./31, Zadr. X. 161/1.

V juliju 1931. je razposlala društvena uprava vsem članom tiskovino »pristopnica«, kakor jo predpisuje zadržni zakon. Člani so do danes povečini vrnili zadržni upravi podpisane pristopnice. Pri končni reviziji bomo pristopnice zahtevali tudi od onih članov, ki do zdaj tega še niso storiili.

Dne 9. novembra 1931. je uprava Učit. Samopomoči prejela od trgovskega sodišča v Ljubljani potrjena pravila. S tem dnem bi bila lahko pričela poslovati kot zadruga. Zaradi lažjega in preglednejšega računskega zadržka je društvo U. S. dokončno likvidiralo z 31. decembrom 1931., dne 1. januarja 1932. pa je stopila na plan Učiteljska Samopomoč v Ljubljani, reg. zadruga z omejeno zavezo.

Za člane se je izvršil ta prehod v zadrugo skoro neopazeno, drugače je bilo za upravo. Ker je uprava zadruga uvedla kartotечно poslovanje, je bilo treba napisati za 2550 članov evidenčne liste in jih razvrstiti po abecednem redu. Pri kartoteki odpadejo drage blagajniške in pomožne knjige, vključevanje je enostavnejše in preglednejše. Učiteljska

tiskarna v Ljubljani nam je natisnila 3500 izvodov novih pravil. Na zadnjem listu zadržnih pravil je članska izkaznica. Te članske izkaznice smo izpolnili s potrebnimi podatki in v zadnjih dneh februarja 1932. poslali vsakemu članu U. S. po en izvod s pravili.

Pisarniško in splošno upravno delo je pri številu nad 2500 članov tako naraslo, da ga ena sama oseba poleg svojega stanovskega posla ni mogla izvrševati v takem redu kakor je zahteva vsake dobre organizacije. Del upravnih poslov pri zadrugi je z odobrenjem načelstva prevzel od 1. oktobra 1931. dalje tov. Josip Kobal, ki je od 1. februarja 1925. kot član-namestnik v odboru in zdaj v načelstvu tudi kot namestnik. V stanovanju društvenega (zadržnega) načelnika je bil od 28. decembra 1921. shranjen ves društveni inventar z blagajno. Tam se je izvrševalo vse pisarniško delo in tja so prihajale vse stranke, ki so želele dobiti utmestnih pojasnil o U. S. Pri tem so nastajale razne neprilike. Zato se je s 1. oktobrom 1931. preselila uprava Učit. Samopomoči v poslopje Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Franciškanska ulica 6. s početka kot gost v prostore naše stanovske organizacije JUU, od 1. decembra 1931. pa v lastno pisarno v ravno tem poslopiju. Poslovne ure so vsak dan razen nedelj in praznikov od 9. do 12. ure.

Po zaslugi Učiteljske tiskarne in učiteljske organizacije JUU v Ljubljani je dobila Učit. Samopomoč po 33-letnem uspešnem delu primeren prostor, kjer se bo njena uprava lahko neovirano posvečala nadaljnjemu delu za še večji razmah.

L. 1931. je poteklo za U. S. normalno; v prvi polovici so bila priglasenja malo bolj živahna kot v drugi, ker je reorganizacija — iz društva v zadrugo — nekatere zavedla v napačne misli. V vsem letu je vstopilo 109 novih članov, 29 članov je umrlo, 30 izstopilo, 14 članov pa je bilo izključenih. Načelstvo zadruga je mnenja, da je boljše imeti manj, a redno plačujočih članov, kot pa se na papirju ponašati z visokim številom članstva, zato pa v blagajniški knjigi izkazovati mesec za mesecem visoke zaostanke velikega dela vpisanih članov. Popustljivost v tem oziru je upropastila že nekaj samopomoči in oblatila s tem dobro zasnovano.

Pred par leti smo razpravljali na občnem zboru v Celju vprašanje, kako vključiti v podporo akcijo U. S. tudi otroke naših članov in ostalega učiteljstva. Sklenili smo, da naj se ustanovi samostojno društvo, U. S. naj ga pa gnotno podpre. V maju l. 1931. se je ustanovilo in s 1. junijem 1931. pričelo poslovati »Društvo Samopomoč za otroke učiteljev, profesorjev in učiteljev v Dravski banovini«. S to »Samopomočjo« je dobilo učiteljstvo v naši banovini novo podporno ednico, ki bo z vzajemnim in s socialnim delom lajšala težke dneve našim tovarišem in tovarišicam. Učit. Samopomoč je nakazala društvu Samopomoč za otroke enkratno podporo v znesku 30.000 Din. Samopomoč za otroke se prav lepo razvija. Že ob sklepu leta 1931., to je po polletnem obstoju, izkazuje lepo premoženje in ima 200 članov. Posmrtnina, oziroma odpravnina je znašala v letu 1931. znesek 500 Din, za leto 1932. pa je zvišana na 1000 Din.

Računski zaključek za l. 1931. je pregledalo nadzorstvo dne 15. februarja 1932. Našlo je vse v redu. Več vam bo poročalo nadzorstvo samo.

LISTEK

Jože Župančič — Litija:

Iz koncertne beležnice.

Ob letošnjem marčnem nastopu UPZ v Ljubljani.

Za uvod: vox populi... Sedim v naslonjaču pri brivcu, ki koraca z ostro klino krog mene, da me oguli za večerni koncert našega UPZ. Pa po stari brivski pravici načenja razgovor in koj ugame: »Pojdite v Ljubljano na učiteljski koncert... tudi jaz bi ga zelo rad slišal, to morajo zapeti, ko so pa v zboru — skoro sami pevovodje... Dosti sem že slišal in bral, da imajo učitelji najboljši pevski zbor.

Tako glas iz — občinstva, in to — podeželskega. Ime UPZ poznajo zdaj že prav v vsakem kotičku naše zemlje.

In to je menda tisto. Tudi koncertna publika je prešla preko temeljnih vprašanj, ki jih mora prestati vsak zbor: ali bodo... bo šlo dobro... če... in podobno. Zdaj pa si je že vse edino: ne gre več za: »ali« in »če« — UPZ se je povzpel višje, že tako daleč, da vzbuja zanimanje. Danes so zanj vprašanja le še — programi. Izbera skladb — zgoščene umetnine skladateljskih tvorb.

Ko sem prišel k večernemu vlakcu za Ljubljano na domačo postajo, nisem bil edini, ki sem bil namenjen na koncert. Predvsem seveda tovarišice — tovariši. In ko je pripeljal vlak, so pri oknih sloneli nekateri obrazi znancev, ki so imeli z nami isto pot. V koncertni dvorani pa je velik odstotek podeželske publike pričal, da ima UPZ prijatelje in častilce — vsepovsod.

Ko je zapel zvonec za napoved pričetka, se je umirila unionska dvorana. Dvorana popolnoma zadovoljivo napolnjena, parter je nudil z galerije pogled satja, ki se je prav natrpal od zadaj proti odru. V prednjih vr-

stah, določenih za predstavnike, pa smo opazili — zastopnika bana načelnika prosvetnega oddelka g. Jos. Mazija, banovinskega šolskega nadzornika Rapeta, podkonzula CSR g. Cihelko, ravnatelja konservatorija g. Hubada, predsednika Hubadove župe dr. Šviglija, ravnatelja g. Mahkota ter razne predstavnike oblasti. Seveda je bil izredno velik krog glasbenikov: skladatelj Adamič, pevovodja Prelovec, dirigenti dr. Švara, Kogoj, Škrjanec in mnogi drugi. Seveda so bili navzoči tudi mnogi prosvetni delavci z dežele, opazil sem med drugim več nadzornikov tov. Zahrastnika iz Škofje Loke, tov. Lukežiča iz Kamnika itd., vodstvo JUU iz Ljubljane je zasedlo prostore kar strnjeno: tov. predsednik Dimnik je blaženo žarel, češ: to prirejajo moji ljubi fantje in tovarišice, tov. blagajnik Grum je zadovoljno begal s pogledi po publiki in prešteval v duhu — čisti dobiček tov. glavni urednik »Učiteljskega Tovariša« Skulj — ki je odrinil poročilo o koncertu drugemu — pa je brezskrbno kimaje pritrjeval sosed, podpredsednik tov. M. Engelmanovi in tov. glavnemu tajniku Kobalu.

V dokaz iskrenih vezi med zborom in prejšnjimi predsedniki pa je bila gotova navzočnost vseh: prvega in ustanovnega prof. Bajuka ter njegovih naslednikov tov. Sežuna in barjanskega Grčarja.

Vzradoščen naj podčrtam, da so prihiteli na čelu s kapetanom Arsovičem vsi naši nekdanji starejšine iz nepozabne celjske djačke čete, ki smo jo tvorili sami učitelji.

Tudi mladine je bilo toliko, kakor na malokaterem drugem koncertu. Ali ima za učiteljski koncert več denarja tista mladež, ki ji natolčujejo le krizo, nogomet in visoko turistiko? Naš UPZ ima pred seboj vedno svojo učiteljsko linijo. Da navdušuje mladino za koncertno dvorano, so oddali brezplačno vsakemu ljubljanskemu srednješolskemu in strokovnemu učnemu zavodu po šop brezplačnih vstopnic. In mladina je bila za ta redek čin vzhvičena.

Pred svojo 80-člansko družino je stopil, burno pozdravljen, dirigent tov. Srečko Ku-mar, ki je oddirigiral naslednji program:

Manojlovič Kosta: Puče moj; Hristić St. K.: Hristos tješi mater; Mokranjac Stevan: O kako bezakonoe; Milojevič Miloje: Dugo se polje zeleni. — Mešani zbori.

Krstić Petar: Pod jorgovanom; Milojevič Miloje: Muha i komarac. — Ženska zbor.

Odmor.

Tajčević Marko: 1. Iz 135. psalma: Hvalite imja Gospodnje; 2. iz 29. psalma: Glas Gospodnji; 3. iz 39. psalma: Skaži mi Gospodi; 4. iz 33., 71. in 86. psalma: Vospoite Jemu. — Mešani zbor z bas solo.

Adamič Emil: 6 narodnih pesmi: 1. Rasti rožmarin; 2. Da bi jaz znala, k'teri je moj; 3. V črni gori beli grad; 4. Sem revna deklca; 5. Lepo mlado jutro se rodi; 6. Izberi si moža. — Ženski zbori.

Tajčević Marko: 4 starosrbijanske (I, II, III, IV); Stolcer-Slavenski Josip: 1. Svatovska; 2. Slepčaka; 3. Jesenske noči; 4. Šaljivka. — Mešani zbori.

Posamezne točke so žele splošno priznane, ko pa so prišle na red Adamičeve, so poklonile mlade ljubljanske gospodične tov. Kumru krasen šopek nageljinov, povezanih z državno trobojnicno. O velikih počitnicah smo letovali v Omišlju, kamor je odšel Kumar, da se odpodije. Pa mu je tokom odmora postalo dolgčas. V počitniški koloniji tov. Engelmanove je nabral ducat otrok in jih je vežbal — v senci figovih dreves. Kar na prostem, v tako zvanem »Liebesbucht«, sredi odmora med kopanjem. Ko so se pokazale pevke na koncertnem odru, Omišljani niso mogli verjeti, da je slovenska mladina tak mojster. Mlade letoviškarke so postale junakinje Omišlja, zato pa so se ljubljanske članice zboru: Mahkotova Mane in Gelca, Žirovnikova Neda, Mlejninkova Manč in Vrančičeva Radojka oddolžile mojstru Kumru za omišljanski trud s šopkom in pisemcem.

Po Tajčevićevih duhovnih stihih je navdušena publika priklicala na oder navzočega skladatelja, še ko je zapustil zbor oder, sta morala pred hvaležno občinstvo i skladatelj Tajčević i dirigent. Klicali so tudi Adamiča,

ki pa se v svoji znani skromnosti ni odzval klicu publike.

Po koncertu sem prisedel k simpatičnemu gostu in ga poprosil za kratko izjavo za »Učiteljskega Tovariša«. In mi je dejal med drugim o zboru: »Velika požrtvovalnost zboru je zavidajna vredna. Oni delajo iz idealnega stališča tudi v času, ko se je polotila ljudi že tudi duhovna kriza. Pozna se zboru, da je dobil v zadnjem času nov prirastek, bo pa po nekaterih nastopih prav ves zlit in amalgamiziran. Vsak član se zaveda, da poje; i, pa saj so — učitelji.« Zaključil pa je: »Od čitave Jugoslavije je to jedini zbor, koji rešava velike zadatke, ima ambicija i energiju, koju imaju samo prokušeni Slovenci!«

Po končanem koncertu pa je posetil v njegovi garderobi dirigenta Kumra med drugim tudi naš pevski oče ravnatelj Hubad. Ves razvneti stari gospod je mladeniško krepko stiskal roko tov. Srečku in hitel: Občudujem idealizem vaših ljudi. Dali pa ste nam res tak program, kakor ga v Ljubljani še nismo slišali. Hvala vam!

Tako nekateri glasovi priznanih glasbenikov. Mnogi publiki pa vem, da je bil zgoščen program stiline srbske muzike pretežak. Zelenijo si pač tudi lažjih, vedrih skladb. To-le naj bo dirigentu pri sestavljanju prihodnjih programov v oporo, kako se je vnela dvorana pri »Muhi in komarac«, ali pa pri Adamičevih narodnih za ženski zbor.

Dobri poldrugourni koncert!...

Koliko truda, znoja, stroškov, naporov je zahteval od vsakega posameznika. Kdo ve za vse to, kdo zna preceniti. Kdo presteje vse srage dirigenta, kdo vse skrbi predsednika tov. Draga, ki drži vso organizacijsko breme UPZ? Po 7 ur so vzdržali člani na vajah, izmogni so se vrstili pri pulu tov. Kumar, Cerut, Pertot, in one »proste« dni za vaje zavidajo pevcem mnogi, mnogi...

Pa so to dnevi težkih naporov, žrtvovanja. Ne preplača jih nič drugega, kakor zaveza, da širijo kulturno-pevsko poslanstvo; da nosijo svojemu stanu lovorike uspehov.

Tega jim ne sme pozabiti nihče od nas!

Sistem »Samopomoči« je preskušen, priporočljiv za danes prav tako kot pred leti. Najboljši dokaz temu so razne »Samopomoči«, ki že več let prav uspešno poslujejo kot stanovska ali splošna podporni društva ali zadrage. Vse pa so nastale po vzorcu Učit. Samopomoči, ki je bila prva taka ustanova v naši državi. Naši tovariši v Savski, Dunavski, Drinski in Zetski banovini pravkar snujejo društva ali zadrage po našem vzorcu. Poznam Samopomoči z višjim številom članov in z večjim denarnim prometom kot ga izkazuje U. S., pa vseeno lahko rečem, da je naša zadruga po svoji notranji sestavi, po strogo določenih omejitvah in sprejemnih pogojih nad vse solidna podpora ustanova, ki do danes še nima tekmeca. Ta ugotovitev je velike važnosti ravno v teh dneh, ko imajo razni podporni zavodi velike nepravilnosti s svojimi nadzorstvenimi oblastmi.

Naši člani pa vrše še veliko večje, plemenitejše delo. V dnevih splošne svetovne krize, ko je denarna moč poedince majhna in komaj označbe vredna, poklanjajo člani U. S. svoje članske prispevke v korist tovarišem in tovarišicam, ki so pomoči potrební. Na ta način zbrane in dedičem umrlih članov izplačane posmrtnice znašajo skoro 2.000.000 Din. Koliko ponižanja je bilo prav s temi podporami odvzetega tem nesrečnejšem! Članom Učit. Samopomoči pač nihče ne bo mogel očitati, da ne poznajo socialnega čuta in pravega tovarištva za potrebnega tovariša ali tovarišico.

Za bodočnost gojim najlepše nade. Upam, da se bodo v najkrajšem času pridružili 2556 članov broječi armadi U. S. še vsi oni, ki stoje danes izven naše zadruge. Z željo, da bi se to čimprej in v tem lepšem številu izvršilo, sklenem to poročilo.

Po kratki debati in načelnikovem pojasnilu je bilo poročilo načelstva sprejeto.

Pregledovalec računov tov. Alojzij Kecelj je prečital revizijsko poročilo o računskem zaključku za l. 1931. (U. S. še kot društvo) z dne 15. februarja 1932. Ker so pregledovalci našli vse v najlepšem redu, predlaga načelstvu razrešnico, ki je bila tudi sprejeta.

Ko je uprava zadruge U. S. prosila pri finančni direkciji v Ljubljani za oproščenje davka in za takšno olajšavo, se je pokazalo v pravih nekaj hrib, katere je treba popraviti, če hočemo doseči omenjene olajšave. Najvažnejša sprememba je v § 36. glede premoženja ob razpustu. Poleg tega je načelstvo predlagalo še nekaj drugih sprememb. Vse spremembe pravil so bile od navzočih članov soglasno sprejete. Ko bodo te spremembe od deželnega kot trgovskega sodišča v Ljubljani potrjene, bo uprava zadruge poslala vsem članom tiskane popravke, da jih vsakdo vlepí v svoj izvod zadrughih pravil.

Pri slučajnostih je zadrughni podnačelnik prof. Sič utemeljeval svoj predlog, da se naj vsakoletne obresti od rezervnega kapitala porabijo v to, da se najstarejši — nadalje plačujoči — člani oproste vplačevanja članskega prispevka za smrtne slučaje. Tov. Polakova je vložila predlog za delno izplačilo posmrtnine po gotovi dobi članstva članu samemu v življenju, po smrti pa ostanek njegovim dedičem. — Po daljši in živahni debati je bil sprejet sledeči sklep: Načelstvo naj preišči o obeh predlogih, sestavi naj primerne nasvete in jih predloži prihodnjemu občenemu zboru v pretres.

Ker drugih predlogov ni bilo, se je načelnik tov. Kocijančič zahvalil za lepo udeležbo, za stvarne in živahne debate, priporočal, da naj vsakdo po svojih močeh širi dobro stvar pri nečlanih in ob 11.30 uri zaključil izredni občni zbor.

I. K.

Splošne vesti.

— Na zadnjem učiteljskem zborovanju društva v Dolnji Lendavi je predaval g. dr. Drag. Lončar o teoriji in praksi moderne šole. Iskrena mu hvala!

To predavanje je registriral tudi »Jutrovo« dopisnik s pripombo, češ v Prekmurju učitelstvo le redkokdaj sliši dobro pedagoško predavanje.

Da v Prekmurju ni prav tolike pedagoško-kulturne suše, naj potrdijo sledeča predavanja, izvajana tekom leta v našem društvu: G. Gumilar: Vzgojne smeri učitelja v Prekmurju; R. Tagore kot vzgojitelj (predavatelj je osebo prepotoval Tagorjevo domovino in čul njegovo besedo); C. Drekonja, književnik in mlad. pesnik — Idealistični etos in njegov vzgojni pomen; I. Krošl, ban. ref. za kmet. nad. šolstvo — Sodobni gospodarski problemi in smer učitelja-vzgojitelja; M. Kokolj — Narodno kulturne vrednote, Podoba abnormalne mlade duševnosti, Kulturna orijentacija in učiteljeva osebnost (slednje je priobčeno v »Popotniku«); A. Pavline — Mladina in solumska ideja.

Naj bo to dokaz, da dahnejo v Prekmurju tudi domači vetriči, ki donesejo blagih rosič. Toliko resnici na ljubo, našemu društvu v obrambo, javnosti in dopisniku pa ad in formandum. — M. K.

— Na ženskem učiteljskem v Mariboru se začno praktični izpiti v ponedeljek, dne 18. aprila t. l. ob 8. uri zjutraj.

— Sestanek ljubljanskih zadrugarjev. Ker se je med ljubljanskimi državnimi uslužbenci in upokojenci vseh položajev in strok vnelo živahno zanimanje za gospodarsko osamosvojitev na zadrughni podlagi, se je pokazala nujna potreba, da se vsi državni nameščenci v Ljubljani, ki so že člani Nabavljalne zadruge oz. ki se zanimajo zanjo in žele pristopiti kot člani, sestanejo in o teh življenjskih vprašanjih pogovorijo.

Da ugodí tej splošni zahtevi, predvsem med svojim članstvom, je »Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani« sklicalo javen sestanek, na katerega vabi ne le

svoje člane in vse drž. upokojence (ke), temveč tudi vse aktivne drž. nameščence (ke), ki se zanimajo za zadrughna vprašanja.

Sestanek se vrši v ponedeljek, dne 14. marca t. l. ob pol 19. uri (pol sedmih zvečer) v hotelu M. Klic na Masarykovi cesti, in sicer v suterenski dvorani. Na ta javni sestanek, ki je zdaj pred rednim občnim zborom ljubljanske Nabavljalne zadruge drž. nameščencev, ki je sklican za 22. marca t. l. ob pol 20. uri, prav posebno aktualen, vabi društvo drž. upokojencev in upokojenk vse aktivne in upokojene tovariše.

Na sestanku se bodo določile smernice za poglobitev in razširjenje gospodarskega zadrughnega delovanja ljubljanskih drž. nameščencev in upokojencev. Zato je v interesu vsakega posameznika, da se sestanika zanesljivo udeleži, tam izrazi svoje želje in nasvete.

V sloznosti je moč, v zadrughstvu pa rešitev vsega stanu drž. nameščencev in upokojencev!

Spominjajmo se ob vsaki priliki učiteljskih domov v Ljubljani in v Mariboru!

— Matej Grum, oče tov. Gruma, sreskega nadzornika v Ljubljani in blagajnika sekcije, je umrl v Slovenski Bistrici v ponedeljek 7. t. m. Po dolgotrajni bolezni je v starosti 78 let za vedno zatisnil oči. Našemu tovarišu, ki mu je očetova smrt prizadela hud udarec, izrekamo najiskrenejše sožalje.

— Slovenski javnosti. Glasbena Matica v Ljubljani proslavi o Binkošti letošnjega leta, to je od 13. do 16. maja 1932, 60-letnico svojega delovanja ter priredi ob tej priliki Prvi slovenski glasbeni festival in otvori razstavo, ki naj pokaže razvoj glasbe v našem narodu. Razstavo pripravlja poseben osek Glasbene Maticе pod vodstvom odličnega strokovnjaka in glasbenega zgodovinarja prof. dr. Josipa Mantuanija.

Na tej glasbeni razstavi bodo razstavljeni po možnosti vsi predmeti, ki se nanašajo na našo glasbo kakor slike skladateljev, njihova dela v rokopisu ali v tisku, dalje izdaje raznih muzikalij starejšega in novejšega datuma, knjige posvetne, nabožne in pedagoške vsebine, ki vsebujejo tudi pesmi z notami, fotografije in slike glasbenih instrumentov ter raznih krajev in poslopj, ki so važni za našo glasbo, programi koncertov in glasbenih prireditev, sploh umetnine naših umetnikov, katerim služi glasba kot motiv itd.

Zaradi tega se obrača Glasbena Matica do slovenskega občinstva, cerkvenih predstojnikov, šolskih vodstev, naših društev, do knjižnic, arhivov in drugih ustanov, ki imajo v svoji posesti gori navedene ali podobne predmete, da jih posodijo Glasbeni Matici za čas razstave od začetka do konca meseca majnika t. l.

Prejem vsakega predmeta, posojenega za razstavo, potrdi odbor Glasbene Maticе, ki jamči tudi za točno vrnitev. Matica prosi predvsem za prijave in to najkasneje do 15. marca t. l. Način dobave bo potem pismeno dogovorjen.

Za odbor Glasbene Maticе v Ljubljani:

Predsednik: dr. Vladimir Ravnihar, l. r., tajnik: prof. Anton Lovše, l. r.

— Tov. čebelarjem. Vse čebelarje in čebelske podružnice obveščamo, da je ministristvo drž. železnice dovolilo udeležencem čebelskega občnega zbora dne 20. marca t. l. v Celju polovično vožnjo pod navadnimi pogoji. Pri izstopu v Celju naj delegati ne oddajo voznega listka, temveč puste le žigovati pri prometnem uradniku. Z istim voznim listkom in legitimacijo, ki jo bo dobil vsak delegat na občnem zboru, se bodo odpeljali delegati brezplačno zopet domov. Ta ugodnost velja za 19., 20. in 21. marec. — Prosim tovariše, da obveste o tem čebelske podružnice svojega okoliša. — Tajnik.

— Velikonočne Ciril Metodove razglednice so izšle. Šest vrst jih je, lepa izbira in vse se nanašajo na Veliko noč in bližajočo se pomlad. Originale je slikal priznani umetnik g. F. Kopač, profesor v Splitu. Naročajo se pri družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — Razglednica stane 1 Din; trgovci imajo popust. — Ker so razglednice umetniško in domače delo, pričakujemo, da bo občinstvo pridno segalo po njih, podprlo s tem našo nacionalno obrambeno društvo ter izrinilo iz našega trga tuje blago.

Osebnе zadeve.

—i Upokojeni so sledeči tovariši: Zupančič Drago — Gerlinci, Kranjčič Martin — Trbonje, Zalar Marija — Sv. Bolfenk na Kogu, Bohinc Josip — Brežice.

Učiteljski pravnik.

§ Odgovor: »A. Ž. iz B.« 1. Postavljen v II./4. skupino dne 27. nov. 1926 in preveden s 1. aprilom 1931 v IX. skupino s 1. per. poviškom. — Ker ste nad 4 leta v IX. skupini, vložite takoj prošnjo za VIII. skupino. Drugi period. povisek dosežete šele s 1. decembrom 1932, t. j. po 6 letih efekt. službe v skupini in sicer, če ne bode prejšnapredovali v VIII. skupino. — 2. Napredoval v II./3. skupino dne 14. nov. 1928 — pravilno preveden v VIII. skupino s plačo 730 — Din. Po § 52. U. Z. pripada 2. per. povisek s 1. decembrom 1931 in tudi za napredovanje v VII. skupino je že zadostil § 49. in lahko vloží prošnjo.

Naša gospodarska organizacija.

—g Za Porekarjev temeljni kamen je nadalje prejel Uč. dom v Mariboru naslednje darove, oziroma zbirke: notar g. Oton Ploj, Maribor, zase in za svojega brata senatorja dr. Miroslava 200 Din; Mavrič Karel, Gorenja Radgona, 230 Din; učiteljstvo II. deške, Maribor, 50 Din; Grmovšek Miloš, Slovenjgradec, 700 Din (v tej zbirki je tudi dar šostanjskega uč. društva 200 Din in po tov. Vrečko pri zborovanju nabranih 123,25 Din); Kosi Anton, Središče ob Dravi, 1131 Din (!); tovarišica Delakova nabrala pri zborovanju učit. društva Maribor desni breg 352 Din. Skupaj torej 2663 Din. Z zadnjič izkazanimi darovi je narastel znesek za Porekarjev temeljni kamen na 4225 Din. To dejstvo samo govori dovolj jasno, kako priljubljen je bil pokojnik ne samo med učiteljstvom, ampak tudi med drugimi sloji. Zbirka pa še ni zaključena in bo gotovo še izdatno narastla. Prav iskrena zahvala vrlim darovalcem in zbirateljem!

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za januar in februar 1932. Članarina: Šostanjsko učit. društvo 300 Din; Franja in Simon Vodenik, Kranj, 100 Din; ljutomersko učit. društvo 910 Din. Darila za »Porekarjev kamen« U. D. v Mariboru so bila in bodo še posebej izkazana. Dosedanjim darovalcem prav iskrena hvala in da bi našli še mnogo posnemovalcev! — Gospodarska podjetja: zemljevidi 26,826 dinarjev; slika »Bled« 2272 Din; grb 324 Din; Prekmurske pravljice 110 Din; »Šola v nebesih« 80 Din.

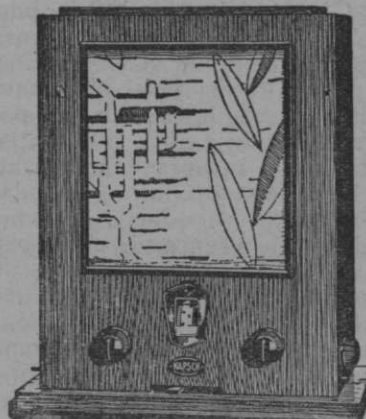
Kadar pridete v Ljubljano z mislijo, da si nabavite dober aparat za šolski radio

ali tudi zase, ne pozabite obiskati našega prodajnega oddelka. Pri nas dobite največjo izbiro aparatov na baterije, na izmenični in istosmerni tok vseh napetosti. Nizke cene inugodni plačilni pogoji!

RADIO LJUBLJANA

TELEFON 31-90

MIKLOŠIČEVA CESTA 5

Stanovska organizacija JUJ iz društev:

Poročila:

+ JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO. Dne 22. februarja t. l. sta zborovali skupno ljubljansko in litijsko društvo v telovadnici II. deške osnovne šole v Ljubljani. Povod za skupno zborovanje je bilo predavanje g. dr. Lončarja v zvezi s praktičnim nastopom tov. Jegličeve z učenci I. razreda III. deš. os. šole. Zborovanje, katerega so se udeležili tudi dijaki 5. letnika učiteljskega, je bilo od obeh društev prav dobro obiskano. Predsedoval je tov. Mlekuž, ki je takoj ob otvoritvi zborovanja poleg vseh navzočih imenoma pozdravil bivšega prosvetnega šefa g. dr. Lončarja, zastopnika kr. banske uprave, nadzornika Skulja, predsednika banovinske sekcije Dimnika, ljubljanskega in litijskega nadzornika, prof. Jegliča in tov. Jegličevo s prošnjo, da prične s poukom.

Tov. Jegličeva je s svojimi učenci zamislila vse delo na principu skupnega iskanja in razglabljanja, upoštevajoč dogodke prejšnjega dne. Priznati moramo, da je bil učni postopek vsestransko nazoren ter podan v obliki strnjene pouka tako, da je prišla resnična samodelavnost otrok do veljave. Mnogo živahnosti je zbudilo čitanje Ribičičevega »Jakca in Mihca«, kar znači, kako so naši »najmanjši« navezani na lepo knjigo.

Po odhodu učencev je navezal direktor g. dr. Lončar svoje predavanje na praktični nastop tov. Jegličeve ter na mnogih primerih dokazal pravo bistvo delovne šole, ki se izraža v prosti samodelavnosti, kjer otrok sam išče in najde delne cilje in pobude, v čemer leži brezdvomno velika vzgojna vrednost spontane učne oblike. Nadalje je omenil predavatelj, da vabi moderna šola k pouku tudi starše ter z njihovim sodelovanjem vzbuja otrokom razsodnost, pridnost in trdnost voljo ter tako vzgaja dobre državljane in koristne člane človeške družbe. Končno je še pripomnil, da mora biti tudi nadzorstvo delovne šole urejeno v duhu svobode in svobodnega dela, ki se izraža ne v inspiciranju in kritiziranju, temveč v medsebojni pomoči, dajanju zaupanja, nasvetov in delovnih pobud.

Oba predavatelja g. dr. Lončar in tov. Jegličeva sta bila deležna navdušenega odobranja in priznanja. Živahne debate, ki jo je otvoril nadzornik Grum, so se udeležili tov. Hreščak, Hočvarjeva, Mlakar in drugi.

Predsednik banovinske sekcije tov. Dimnik je podal izčrpno situacijsko poročilo, katero so sprejeli navzoči z odobravanjem. Vsled pozne ure je odpadlo poročilo o delu Učiteljskega pevskega zbora in njegovi zadnji književni izdaji — Adamič: Levstikova pesmarica. Z ozirom na to prosimo vsa prizadeva upraviteljsva, da čimprej poravnajo, kar dolgujejo zboru za omenjeno pesmarico.

Mladinska Matica.

Razpis književnih nagrad.

Za redne publikacije za to leto, in sicer za najmlajše šolske otroke sprejema rokopise tajništvo do 15. tega meseca.

Za izredne publikacije, ki so namenjene za naše najmlajše kot Miklavžovo darilo, poteče rok za vlaganje rokopisov 1. avgusta t. l.

V prihodnji številki »Učiteljskega Tovariša« bo objavljen nov razpis nagrad za redne publikacije za prihodnje leto. Opozorjamo naše pisatelje že zdaj na ta razpis.

—o—

O c e n a Lovrenčičevega »Tihega življenja« in Ribičičevega »Mihca in Jakca« je izšla v »Popotniku«. »Mihca in Jakca« je ocenila tudi zadnja številka »Svobode«. Vse ocene so ugodne.

V zalogi imamo še nekaj vezanih izvodov I. in II. letnika »Našega Roda«, ki jih prodajamo po 28 Din.

Posamezne številke lanskega in predlanskega letnika prodajamo po 20 par. Prosimo tovariše, da opozore učence na to ugodno priliko.

Šolski radio.

—r Program za XVIII. teden: V torek 15. marca bo predavala gđc. Hafner Kristina: Moje potovanje po Bretonski. Opozorite mladino na lego dežele I.—III. V petek 18. marca bo predaval g. Andrej Skulj: O sadjarstvu. I.—III.

Ob 12.30 je zaključil predsednik tovariš Mlekuž lepo uspešno zborovanje z željo, da se na pomladanskem zborovanju zopet snidemo.

V. Mlekuž, predsednik; Jos. Mihelič, tajnik.

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO V ŠOSTANJU je zborovalo 20. februarja 1932 v Velenju. Članov 53, prisotnih 45, t. j. 85 %. (Včlanjeno je vse učiteljstvo v okraju.)

Predsednik Vrečko otvori zborovanje ter vzpodbuja članstvo k intenzivnemu delu v organizaciji. Dalje opozarja na težko in ogromno delo, ki ga vrši sekcija, zato je naša dolžnost, da se redno udeležujemo zborovanj ter sodelujemo. Iz društva je radi premeščenja izstopil tov. Ivan Lazar, vstopila pa sta tov. Ludvik Snuderl in Elizabeta Kac.

Iskreno pozdravljen je nastopil g. dr. H. Tuma, ki je predaval o temi: »Misli Tolstoja o vzgoji«. V »urnem razvijanju Tolstojevih misli je posegel nazaj v takratne razmere v Rusiji ter nam je na podlagi konkretnih primerov prikazal Tolstoja kot praktičnega, globokega misleca in vzgojitelja. Obravnaval ni samo vzgojnih načel, ampak dotaknil se je tudi metodičnega postopanja pri vzgoji in pouku. Spoznali smo, da sloni današnje stremenje po delovni, moderni šoli deloma na Tolstojevih naukih. Predavatelj je dokazal, da mu to stremenje ni tuje in da se živo zanima za vzgojni in metodični pokret našega šolstva. Tov. preds. se predavatelju za res vzorno predavanje iskreno zahvali. Tajnik Rejec prečita zapisnik zad. zborovanja, ki se soglasno odobri.

Prečitajo se vsi došli dopisi, pri katerih se otvori živahna debata.

Poročilo o seji preds. društev poda tov. Vrečko. Omeji se samo na osebne utise. Z nevoljo je vzel članstvo na znanje poročilo, da nekatera društva dolgujejo sekciji preko 30.000 Din. Ta dolg naj se izterja.

Za poročevalca U. T. se javi tov. Snuderl Ludvik iz Ravn. Preds. opozarja na Učit. Samopomoč in na Samopomoč za otroke in priporoča vstop.

Za Porekarjev temeljni kamen se je odposlalo 363,25 Din.

Tov. Rejec objasni priznanje, ki ga je izrekel banovinski svet o priliki zadnjega zasedanja učiteljskega. S tem so ovržene vse neutemeljene kritike lanskega zasedanja.

Predlogi:

1. Sekcija naj pri merodajnih oblastih doseže, da se pri nameščanju novincev upoštevajo prvenstveno otroci učiteljev in uradnikov. Isto načelo naj velja tudi za sprejem na učiteljskega.

2. Tov. Stopar Štefanija predlaga, naj bi se pri premeščitvah na boljša mesta oziralo v prvi vrsti na take učne moči, ki so že dolgo časa službovale na enorazrednicah.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo 11. marca v Šostanju, na katerem bo predaval g. dr. Lončar iz Ljubljane.

Franjo Rejec, tajnik.

Vrečko, predsednik.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŽUŽEMBERK je zborovalo dne 13. febr. 1932 v Žužemberku. Kljub snegu in silnemu mrazu se je udeležilo zborovanja 18 članov, t. j. 56 %.

Predsednik tov. Mervar je otvoril zborovanje ter podal poročilo o seji predsednikov JUU za Dravsko banovino, katere se je osebno udeležil.

Zborovalci so to poročilo z zanimanjem poslušali ter izrekli tov. predsedniku za njegove informacije zahvalo in priznanje.

Društvo je izvolilo kot poročevalca za stanovski list tov. Pavla Japlja iz Hinj in tov. Ružo Petelinovo iz Žužemberka. Naj le pridno poročata novice iz naše doline!

Nato je predaval tov. Lovro Korenčan iz Šmihela »O stanovski zavesti in skupnosti«. Lepo in aktualno predavanje so zborovalci zelo pozorno poslušali, naj bi si ga utisnili globoko v srce. Predavanje se je poslalo »Prosveti«, da ga o priliki priobči.

Prihodnje zborovanje bo meseca maja v Hinjah, ako kaj drugega vmes ne pride!

Fr. Mervar, t. č. predsednik. Rafaela Hrovatova, t. č. tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V DOLNI LENDAVI je zborovalo dne 27. februarja 1932.

Tov. predsednik je otvoril zborovanje, pozdravil vse navzoče, zlasti pa predavatelja direktorja g. dr. Lončarja, predsednika sekcije tov. Dimnika in sr. šol. nadzornika tovariša Belšaka.

Glavni del sporeda je bilo predavanje direktorja g. dr. Lončarja. Govoril je o teoriji in praksi moderne šole. Vsebine novodobnega pouka in vzgoje ni obravnaval, ker je ta različna v raznih državah, pač pa je podrobno obrazložil težnje nove šole v organizacijskem, metodičnem in upravnem zmislu. Organizirano bodi šolstvo enotno, metoda — delovna, ki izvira iz svobodnega duševnega dela in ji je doživljeno učenca vir aktivnosti, a upravnost naj sodločajo vzgojitelji in starši. Glavni pogoj tej šoli pa je neodvisna učiteljeva osebnost. — Predavahje nas je močnejše vzpodbudilo za moderna vzgojna stremjenja.

Predsednik sekcije tov. Dimnik nam je podal situacijsko poročilo, nas seznanil z na-

čelnimi organizacijskimi vprašanji ter nas informiral o stanovskih zadevah.

K poročilu sta se oglašila tov. Tratnjek in Drekonja. Slednji je odločno zahteval, da naj vodstvo zastavi ves vpliv za dosego namestitev tovarišev, ki so do zadnjega vzdržali v neodrešeni domovini. Bil je tudi sprejet tozadeven predlog.

H koncu je predsednik gradb. odseka dr. Pikuš povabil vse tovariše-Sokole k sodelovanju za postavitev Sokolskega doma v Dolni Lendavi.

Radi kratko odmerjenega časa bo ostali del dnevnega reda obravnavan na prihodnjem zborovanju dne 9. aprila v Turnišču.

Peternel, t. č. predsednik; M. Kokolj, tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

—k Marija Remec: Kuharica. Izdala in založila Družba sv. Mohorja. Knjiga je namenjena kmetiskim in delavskim gospodinjstvom. Uvodoma je pisateljica omenila nekaj splošnega o kuharstvu. Inventar je za sloje, ki jim je namenjena knjiga, prebogata. Drugi del knjige vsebuje zapisek raznovrstnih jedil. V tretjem delu bo našla gospodinja zapisek o izdelovanju sadnih mezig, pijač, shranjevanju sadja in zelenjave ter končno nekaj malega o hrani bolnikov in otrok. —Ker knjiga ustreza svojemu namenu — zlasti po pripravi in ceneni zapiski, — jo bo s pridom uporabljala vsaka gospodinja. Dobrodošla bo pa tudi gojenkam gospodinjstvo-nadaljevalnih šol.

—k Kubična računica za remeljne, žagane (deske), plohe, polmorale, morale, madriče, tavolete in testone. Sestavil Mirko Logar, 312 strani, cena 45 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Kako velikega pomena za naše kmetijstvo in lesno gospodarstvo je te vrste pripomoček, pričajo vsakdanja povpraševanja po te vrste računici. Gospodariji bodo z veseljem segli po njej saj si bodo prihranili na podlagi izračunanih tabel tako na času kakor na sigurnosti računa. Priročna knjižico bodo lahko uporabljale tudi naše kmetsko-nadaljevalne šole.

—k Dve novi knjigi. Leposlovna knjižnica Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani je pred kratkim izdala dvojico dobrih prevodov:

Peter Lippert: »Od duše do duše« v prevodu Dore Vodnikove in André Guide: »Ozka vrata«, v prevodu Boža Vodnika. Obe sta formalno kakor vsebinsko na visoki stopnji in posvečeni iskanju resnice preko prestanih muk in obupa. Obema knjigama služi za temelj razlagljanje o duhovnih in religioznih vprašanjih. V prvi se nam vsebina razkriva v obliki duhovnih pisem, v drugi pa v analizi ziranju notranjega življenja dveh ljudi, ki se drug drugega izpopolnjujeta.

Za vsakega učitelja je nepogrešljiva splošno znana knjiga

ZEICHNEN IN DER VOLKSSCHULE.

Sestavil Fritz Vith. II. novo predelana izdaja obsega 160 strani velike osmerke s 350 slikami ter 6 barvnimi umetniškimi prilogi.

V platno vezana stane Din 120.—

Novo izdaje je bilo predelano na podlagi najnovejših izkušenj.

Ako risanja ni poučeval v tem izobražen risarski učitelj, je vedno obstajala možnost, da pouk svojega namena v vsem ne doseže. Obsežnost risarskega pouka je bila vedno zelo kočljiva za onega, ki risanja ni povsem obvladal, vzrok pa je v tem, da se v šolah ni obravnavalo dovolj raznih tehnik risanja in je razumljivo, da se marsikateri učitelj na tem polju ni mogel docela uveljaviti in si pridobiti potrebne znanja.

Iz te potrebe je izšla navedena knjiga, ki je prav dober pripomoček za učitelje, ki poučujejo tudi risanje.

Namen knjige je nuditi učitelju, ki poučuje razne predmete, vse ono moderno stremjenje na polju risarstva, mu je obenem za vzpodbudo in navodilo ter mu nudi obilo smernic in načrtov za pouk. Na prav poljuden in lahko umljiv način se zamore mladina v ljudskih šolah privedi do lepih uspehov v risanju.

(Techn. päd. V., Wetzelar.)

Prva izdaja te knjige je bila v najkrajšem času razprodana, kar najbolj dokazuje, kako nujna je bila potreba po tem delu.

Kot priključek h knjigi »Zeichnen in der Volksschule« je izšla od istega pisatelja tudi še knjiga

WERKARBEIT IN DER VOLSSCHULE, ki obsega 160 strani velike osmerke s preko 250 slikami in 5 umetniškimi prilogi. — Cena v platno vezani knjigi Din 120.—

Knaurs Konversations-Lexikon.

A—Z.

Popolnoma novo izdaje 1932., tiskano na cvetnobelem papirju, ima 35.000 besed značnic, 2600 ilustracij, 70 enobarvnih in 40 pisanih tabel in zemljepisnih kart, 18 preglednic, 115 statističnih zglednih slik med tekstom, 90 diagramov. Abecedni seznam 20 tisoč zemljepisnih imen. Izčrpno geopolit. čtivo za samo Din 45.—

Knaurs Gesundheits-Lexikon.

Priročna knjiga zdravilstva, higijene, telesne kulture in nege lepote. — Izdajatelj: Dr. med. Josef Loebel.

Vsebina: Rast in delovanje telesa. — Higijena v zakonu. — Zdravstvene metode. — Psihoanaliza. — Nega dojenčka. — Prva pomoč ob neizgledih. — Sportne obolenosti. — In še mnogo drugega.

V platno vezana knjiga ima 536 strani, fin, bel papir, 5150 besed značnic, 650 spisov in člankov ter stane samo Din 45.—

Knaurs Welt-Atlas.

40 barvnih glavni in malih kart, 90 statističnih in specialnih kart, diagrami in številne razpredelnice.

V platno vezana knjiga stane samo 45.— dinarjev. — Izdajatelj dr. Johannes Riedel.

Vse navedene knjige se dobe v KNJIGARNI »UČITELJSKE TISKARNE« v Ljubljani,

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FOTO-SPORT

Vam dela veselje le z dobro kamero, katero kupite najcenejše pri Fr. P. Zajec, optik — Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

ABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA ŠT. 5

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. — Krasna izbira v zastorih, posteljne preproge, pregrinjala in odeje. Pliš vzorčast in gladek za divane. — Velike preproge v plišu in linolej. — Belo blago za rjuhe in perilo v poljubnih širjavah. — Žima, perje, puh, kapok od najcenejše do najboljše vrste. Daje tudi na obroke. — Postrežba točna in solidna.

Naročajte vsa tiskarska dela
za družstva, šole, urade itd.
v Učiteljski tiskarni
v Ljubljani, Francišanska 6

Specialna delavnica za popravila in uglaševanje klavirjev
BAJDE JOSIP
Ljubljana, Gosposvetska cesta 12

Za naš „Dinar“ kupite naše domače proizvode!

Adria prašek za pecivo
Za recepte za vaš recept.
Za recepte za vaš recept.
Za recepte za vaš recept.

Vanilin-sladkor
MOROSOL TIANO
VARNOSTI GOSPODINJA
ADRIA-vanilin-sladkor daje vsem receptom prijeten vonj in okus.
Vsebuje tega sladila enostopenjski 1-5 delovni volumni.

Pektn
Piskotni narastek. Stepi 3 rumenjake z 18 dkg sladkorja in 1 zavitek ADRIA-VANILIN-SLADKORJA; dodaj nekoliko naribane citronine lupine in 1-2 žlici mleka. Vse skupaj mešaj dobre 1/2 ure; nato umešaj narahlo sneg 3 beljakov z 18 dkg moke, pomešane z 1/2 zavitka ADRIA-praška. Peci v zmerno vroči pečici. Serviraj z vanilijino ali čokoladno kremo.
ZA NAJBOLEŠO KAKOVOST SE JAMČI!

Pelikan
Zaloga barv, tušev in radirk

POVSOD NA ZALOGI
TISKOVINE NA ZAHTEVO
GÜNTHER WAGNER, WIEN X/1.

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Hrastni trg 26 * Stritarjeva ulica 3

GALERIJA NAŠIH MOŽ
JE V ZALOGI
KNJIGARNE UČITELJSKE TISKARNE v LJUBLJANI

1. Trubar	6. Stritar	11. Levec	16. Parma
2. Vodnik	7. Jurčič	12. Erjavec	17. Župančič
3. Slomšek	8. Gregorčič	13. Jenko	18. Kernik
4. Prešeren	9. Aškerc	14. Cankar	19. Maister
5. Levstik	10. Tavčar	15. Gangl	20. Finžgar
			21. Strossmayer

61,5 × 47,5 cm. Slike à Din 10.—
Okrasite z njimi šolske prostore!

Naročajte

vs a tiskarska dela za dom, šolo, urad in društvo

v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Glavni urednik Andrej Skulj. — Izdajatelj: J. U. U. — sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani. Za sekcijo in uredništvo odgovarja Ivan Dimnik.
Tiska Učiteljska tiskarna (predstavnik Franc Štrukelj). — Vsi v Ljubljani.